

Gudekongen Dalai Lama - hans baggrund og opvækst

Af ERIK NIELSEN

Reinkarnationer forgår ikke. Det ligger i ordet. I 30'erne brugte man i Tibet flere år og kræfter på at finde den fjortende Dalai Lama. Men hvordan fandt man frem til Gudekongen, der senere måtte flygte til et eksil i Indien, og som nu besøger Danmark. Journalist Erik Nielsen, Århus, beretter,

Efter buddhistisk tankegang, er det almindeligt at små børn, der er reinkarnationer, kan huske genstande og personer fra deres tidligere tilværelser.

Det som lamaen fra Sera-klosteret havde set og hørt fik ham til at mene, han havde fundet den rigtige.

Senere prøver på reinkarnationens rigtighed og flere ydre omstændigheder, bekræfter et større selskab i, at de har fundet, hvad de søger.

Selskabet medfører to nøjagtigt ens sorte rosenkranser, hvoraf den ene havde været den trettende Dalai Lamas. Drengen, der hedder Tenzing Gyatso, vælger den rigtige, og lægger den straks om halsen. Valget mellem to trommer falder også heldigt ud. Den ene stor, flot og prangende med gyldne forsintringer. Den anden, som den trettende Dalai Lama har benyttet, er lille og lidet pran-

gende. Ikke desto mindre begynder Tenzing Gyatso straks at slå på den, sådan som man slår på trommer under de buddhistiske bønner.

Endelig viser man ham to spadserestokke. Han rører først let ved den forkerte, men standser så, står lidt og ser på dem, hvorefter han vælger den, der har tilhørt Dalai Lama.

Da man senere begynder at grunde over den usikre tøven, opdager man, at også den første stok er blevet benyttet én gang af Dalai Lama.

De har fundet den fjortende Dalai Lama.

Vi er nu i det år, hvor Danmarks store nabo mod syd besætter vores land, og dermed sætter dagsordenen for, hvilke følelser danskere kan give udtryk for i offentligheden.

1940 er Jern-Dragens år i Tibet. Fjorten dage inde i den første måned bliver der holdt

en ceremoni, hvor en fire og et halvt år gammel bondesøn ved navn Tenzing Gyatso bliver indsat på Løvetronen som den fjortende Dalai Lama.

Han får overrakt Det gyldne Hjul og en hvid konkylie - symbolet på den åndelige og verdslige magt. De officielle telegrammer, der er gået forud for ceremonien, lander også i regeringsbygningen hos Tibets store nabo mod nord, Kina.

Tibet får en ny åndelig og verdslig leder.

Den fjortende Dalai Lama fik en lang og grundig uddannelse i Tibet. Men lærerestrene på Verdens tag havde på grund af landets naturbestemte isolation ikke ret meget viden om århundreders videnskabelige indsigt. Selvsagt heller ikke i udenrigspolitiske forhold.

7. oktober 1950 begyndte kineserne deres indmarch i det østlige Tibet. De krydsede Yangtse-floden og tog en stor del af den tibetanske hær til fange.

Den tibetanske hær var kun på 8.500 mand. De havde geværer nok. Men ellers så det sløjt ud med udrustning, der skulle kunne modvirke en invasion. De var heller ikke trænet til krig, men derimod til at holde uvelkomne turister ude af landet.

Der kom krav fra Peking om, at Dalai Lama og hans regering skulle sende en forhandlingsdelegation til Peking. Der var til sidst intet andet valg end at sende en delegation af sted.

I maj 1951 blev delegationen tvunget, med trusler om en fortsættelse af den militære indmarch i Tibet, til at skrive under på en sytten-punkts-aftale.

For første gang i historien satte tibeternes navn på et stykke papir, der fortalte

dem, at de var en del af Kina.

Kina lovede ikke at ændre ved det eksisterende politiske system i Tibet, og ej heller at ændre Dalai Lamas traditionelle stilling, funktion og magtbeføjelser. Kina lovede også at respektere tibetansk kultur og religion. Desuden kunne der ikke reformeres uden det tibetanske folks og deres leders samtykke.

Kina forbeholdt sig dog ret til at oprette en militær og administrativ komité samt et militært hovedkvarter med kinesisk stampersonel i Tibet.

Tibetanerne var mistænksomme overfor kinesernes langsigtede planer, og der gik et vedvarende rygte om socialistiske reformer.

I 1955-56 lavede tibetanske befolkningsgrupper, der var bosat i oprindelige kinesiske områder, oprør. De strømmede nu ind over grænserne til Tibet med skrækskildringer om kinesernes fremfærd.

Spændingerne tog til og oprøret i Tibet i 1959 var nærmest uundgåeligt. Der blev slået hårdt ned fra kinesisk side.

Det lykkedes Dalai Lama at flygte fra oprøret og kinesiske tropper. Hundreder af journalister og tusinder af troende ventede ham i byen Tezpur i den indiske provins Assam.

Da Dalai Lama var kommet til Indien, lod premierminister Nehru, der dengang stod helt på kinesernes side, ham internere.

Siden 1959 har den fjortende Dalai Lama levet i eksil i Indien. Kineserne har ikke sluppet tøjlerne i Tibet, og lever altså heller ikke op til den sytten-punkts-aftale som blev indgået i 1951.

Men reinkarnationer forgår ikke. Det ligger i ordet.